Nagykörű Községi Önkormányzat

5065 Nagykörű
Május 1. út 1.
Tel.: 56/494-001
Fax: 56/494-351

Marsi Szilvia
polgármester

Tel.: 56/494-019

E-mail: polgarmester@nagykoru.hu

ELŐTERJESZTÉS

Döntés a „Cigánydomb" történeti, kulturális és dokumentumfilmes projekt támogatásáról, valamint az ahhoz kapcsolódó szándéknyilatkozat aláírásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Audiovizuális Kultúra Fejlesztéséért Egyesület (a továbbiakban: AKFE) által támogatott projektfelelős kezdeményezéssel fordult Önkormányzatunkhoz a „Cigánydomb" elnevezésű történeti, kulturális és dokumentumfilmes projekt megvalósításával összefüggésben.

A projekt célja a Nagykörű és Kőtelek térségében egykor létezett, Cigányvárosként, illetve Cigánydombként ismert roma településrész történetének feltárása, az egykori lakók és leszármazottaik személyes emlékeinek, valamint a helyi roma közösség kulturális örökségének megőrzése. A kezdeményezés keretében a kutatási eredmények dokumentumfilmben, illetve közösségi programok során kerülnének bemutatásra.

A projekt jelentősége túlmutat egy helytörténeti kutatáson. Településünk múltjának egy kevéssé ismert, ugyanakkor a helyi közösség története és kulturális öröksége szempontjából fontos fejezetét kívánja feltárni és megismertetni. A múlt hiteles megismerése, a személyes emlékek megőrzése, valamint a helyi közösségek történetének bemutatása hozzájárulhat Nagykörű történeti és kulturális értékeinek gazdagításához.

Különösen fontosnak tartom, hogy a kezdeményezés a történeti kutatás hitelességére, a helyi érintettek bevonására, az eltérő személyes és közösségi nézőpontok tiszteletben tartására, valamint az érintettek önkéntes részvételére épüljön. A projekt emellett a helyi történetet tágabb közép- és kelet-európai történeti összefüggésekben is vizsgálni kívánja.
A kezdeményezés támogatása összhangban áll Önkormányzatunk azon törekvésével, hogy településünk történeti és kulturális örökségét megőrizzük, a helyi identitást erősítsük, és a múlt értékeit a fiatalabb generációk számára is megismerhetővé tegyük.
Az megküldött szándéknyilatkozat alapján Önkormányzatunk lehetőségeihez és hatásköreihez mérten segítené a projekt megvalósítását, különösen a helytörténeti információk felkutatásában, a helyi érintettekkel és közösségi szereplőkkel való kapcsolatfelvételben, a dokumentumfilmes munka előkészítésében, valamint az elkészült kutatási eredmények és film helyi bemutatásában.
Fontos körülmény, hogy a szándéknyilatkozat aláírása nem jelent pénzügyi támogatásnyújtást, költségvetési kötelezettségvállalást vagy egyéb szerződéses kötelezettséget az Önkormányzat számára. Az esetleges konkrét feladatokról, erőforrások biztosításáról,

engedélyekről és az együttműködés részletes feltételeiről a felek később, szükség esetén külön megállapodásban rendelkezhetnek, a vonatkozó jogszabályi és önkormányzati döntéshozatali keretek betartásával.

Mindezek alapján javaslom a Tisztelt Képviselő-testületnek, hogy támogassa a „Cigánydomb" projekt célkitűzéseit, és hatalmazza fel a polgármestert az előterjesztés mellékletét képező szándéknyilatkozat aláírására.

Határozati javaslat
Nagykörű Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2026. (.....) önkormányzati határozata
a „Cigánydomb" történeti, kulturális és dokumentumfilmes projekt támogatásáról és a kapcsolódó szándéknyilatkozat aláírásáról

Nagykörű Község Önkormányzatának Képviselő-testülete:

1. Megismerte és megtárgyalta az Audiovizuális Kultúra Fejlesztéséért Egyesület (AKFE) által kezdeményezett „Cigánydomb" című történeti, kulturális és dokumentumfilmes projekt célkitűzéseit.
2. Egyetért a projekt azon céljával, hogy feltárja és megőrizze a Nagykörű és Kőtelek térségében egykor létezett, Cigányvárosként, illetve Cigánydombként ismert roma településrész történetét, az egykori lakók és leszármazottaik személyes emlékeit, valamint a helyi közösség kulturális örökségét.
3. Támogatja a projekt célkitűzéseit, és kifejezi az Önkormányzat együttműködési szándékát a kezdeményezés megvalósításában, az Önkormányzat lehetőségeihez, feladat- és hatásköreihez igazodóan.
4. Felhatalmazza a polgármestert a melléklet szerinti szándéknyilatkozat aláírására.
5. Rögzíti, hogy a szándéknyilatkozat aláírása az Önkormányzat számára pénzügyi, támogatásnyújtási vagy egyéb szerződéses kötelezettséget nem keletkeztet. Konkrét feladatvállalásról, erőforrás biztosításáról, engedélyekről és az együttműködés részletes feltételeiről szükség esetén külön döntés, illetve megállapodás keretében kell rendelkezni.

A határozatról értesülnek:
1./ Képviselő-testület tagjai
2./ Marsi Szilvia polgármester
3./ Munkácsi György jegyző
4./ Audiovizuális Kultúra Fejlesztéséért Egyesület
5./ Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal

Kmf.

Marsi Szilvia sk.
polgármester

Munkácsi György sk.
jegyző

SZÁNDÉKNYILATKOZAT

a „Cigánydomb" történeti kutatási és dokumentumfilm-projekt támogatásáról

Nagykörű Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) jelen nyilatkozattal kifejezi támogatását az Audiovizuális Kultúra Fejlesztéséért Egyesület (AKFE) által kezdeményezett „Cigánydomb" történeti, kulturális és dokumentumfilmes projekt célkitűzései iránt.

A projekt célja a Nagykörű és Kőtelek térségében egykor létezett, Cigányvárosként, illetve Cigánydombként ismert roma településrész történetének feltárása; az egykori lakók és leszármazottaik személyes emlékeinek, valamint a helyi közösség kulturális örökségének megőrzése; továbbá az eredmények dokumentumfilmben és közösségi programok keretében történő bemutatása.

Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy a település múltjának e kevéssé ismert fejezete hiteles történeti kutatás, a helyi érintettek bevonása és a különböző nézőpontok tiszteletben tartása mellett váljon megismerhetővé. Üdvözli, hogy a kezdeményezés a helyi történetet tágabb közép- és kelet-európai összefüggésben is vizsgálni kívánja.

Az Önkormányzat szándéka, hogy lehetőségeihez és hatásköreihez mérten együttműködjön a projekt megvalósítóival, különösen az alábbi területeken:

- a helytörténeti kutatás és a rendelkezésre álló, megosztható helyi információk felkutatásának elősegítése;
- a helyi lakosokkal, érintett családokkal, közösségi és kulturális szereplőkkel való kapcsolatfelvétel támogatása, az önkéntesség és a személyes adatok védelmének tiszteletben tartásával;
- a tervezett helyszíni dokumentumfilmes munka és a szükséges egyeztetések lehetőség szerinti segítése;
- a kutatási eredmények és az elkészülő film helyi, közösségi bemutatásának, különösen a fiatalabb generációk számára történő megismertetésének előmozdítása.

Az Önkormányzat támogatja, hogy az AKFE a projekt megvalósításához hazai és nemzetközi pályázati forrásokat, szakmai és koprodukciós partnereket keressen, és jelen szándéknyilatkozatot a kapcsolódó pályázati dokumentáció részeként felhasználja.

Jelen szándéknyilatkozat nem keletkeztet pénzügyi, támogatásnyújtási vagy egyéb szerződéses kötelezettséget az Önkormányzat számára. Konkrét feladatvállalásról, erőforrás biztosításáról, engedélyekről és az együttműködés részletes feltételeiről a felek szükség esetén külön megállapodnak, a vonatkozó döntéshozatali és jogszabályi keretek szerint.

Nagykörű, 2026. _____

_____

Nagykörű Község Önkormányzata
képviseletében: _____
polgármester

Tervezet – önkormányzati egyeztetésre

CIGÁNYDOMB

Dokumentumfilm – fejlesztési anyag

Szinopszis • Dramaturgiai vázlat • Kutatási terv

1. Szinopszis

A Tisza árterében, Nagykörű és Kőtelek között egykor egy mára nyomtalanul eltűnt telep állt. Cigányvárosnak, Cigánydombnak nevezték. Mintegy húsz roma család élt itt. Zenéltek, vályogot vetettek, dolgoztak a környék gazdaságaiban, gyerekeket neveltek. Szegény, de saját hagyományokkal, rokoni kapcsolatokkal és belső renddel rendelkező közösség volt. Ez volt az otthonuk.

Az 1960-as évek elején minden megváltozott. Egy tiszai árvíz megrongálhatta a házakat, majd 1963-ra megkezdődött Cigányváros felszámolása. Lakóit alig néhány kilométerrel arrébb, Nagykörű különböző pontjain épített házakba költöztették. De mit jelent elveszíteni az otthonunkat, ha az új otthon mindössze néhány kilométerre van a régitől?

Mi történt az addig együtt élő közösséggel, amikor tagjait szétszórták egy másik településen? Hogyan fogadta őket Nagykörű magyar és már ott élő roma lakossága? Voltak-e konfliktusok, kulturális különbségek, előítéletek? Kialakultak-e barátságok, szerelmek, vegyes házasságok? Mit őriztek meg a cigányvárosi identitásból, és mit változtatott meg az új környezet?

Néhányan azok közül, akik Cigányvárosban születtek, még ma is élnek. Emlékeikből, családi fényképekből, korabeli dokumentumokból és légifelvételekből, antropológusok és történészek segítségével próbáljuk rekonstruálni az eltűnt világot. A film előrehaladtával számítógépes animációval házról házra újra felépül Cigányváros.

Közben megkeressük az egykori muzsikusok leszármazottait is. Ha a zenei hagyomány tovább él valamelyik családban, az örökölt dallamok válnak a film zenei emlékezetévé.

Ma az egykori telep helyét ismét a természet uralja. Fák, bokrok és fű tüntették el az emberi élet utolsó nyomait. Ahogyan a természet lassan visszafoglalta a területet, úgy halványul Cigányváros emléke is generációról generációra. Aki ott született, még emlékszik minden házra. Gyermeke már csak a szülei történeteit ismeri. Az unoka talán azt sem tudja, hol állt dédapja háza.

A Cigánydomb egy eltűnt roma közösség történetén keresztül az otthonról, a kiszakításról, a beilleszkedésről és az emlékezetről mesél. Arról, hogy egy közösség megszűnik-e attól, hogy eltűnik a hely, amely addig összetartotta – és arról, mi marad belőlünk, amikor már azok sem élnek, akik még emlékeznek.

2. Dramaturgiai vázlat

Tervezett hossz: 50–55 perc

PROLÓGUS – AZ ÜRES TÁJ

Hajnal a Tisza árterében. Víz. Fák. Magas fű. Madarak. Szél.

A kamera lassan járja be a tájat. Semmi nem utal arra, hogy valaha emberek éltek itt.

Egy idős ember érkezik. Cigányvárosban született. Megáll valahol a növényzetben.

„Itt volt a házunk."

A kamera előtt azonban nincs ház. Csak természet.

Főcím: CIGÁNYDOMB

I. EMLÉKSZEL MÉG?

Egy 1959–61 körüli légifelvételt teszünk az egykori lakó elé. Megpróbálja felismerni a helyet: „Itt voltunk mi... itt Lakatosék... arra ment az út...”

Más egykori lakók is megkapják ugyanazt a képet. Az emlékek nem mindig egyeznek.

Egy kulturális antropológus segít értelmezni az oral history természetét: az emlékezet nem térkép és nem levéltári dokumentum. Az emberek nemcsak eseményekre, hanem érzésekre és kapcsolatokra emlékeznek.

A légifotó, a térképek és a visszaemlékezések összevetésével megpróbáljuk meghatározni Cigányváros pontos helyét. Megjelenik a mai táj számítógépes modellje. Egyetlen ház lassan kiemelkedik belőle.

II. OTTHON

Ki lakott Cigányvárosban? A film elkezdi benépesíteni az eltűnt világot.

Családok. Rokonság. Gyerekek. Munka. Szegénység. Ünnepek. Veszekedések. Szerelmek. Hogyan nézett ki egy ház? Volt kerítés? Hol főztek? Honnan hozták a vizet? Hol játszottak a gyerekek?

Minden hitelesen rekonstruálható emlékkel újabb részlet jelenik meg a 3D-modellben. Házak, földutak, udvarok. Lassan felépül Cigányváros.

A film nem idealizálja az életet. Megmutatja a szegénységet és a rossz lakáskörülményeket is, de felteszi a kérdést: attól, hogy egy hely szegény, kevésbé lehet otthon?

III. A MUZSIKUSOK

Egy régi fényképen valaki felismer egy hegedűst. Megkezdődik a cigányvárosi zenész családok felkutatása.

Ki volt prímás? Ki játszott más hangszeren? Hol muzsikáltak? Lakodalmakban, kocsmákban, Nagykörűben, Kőtelken vagy távolabb?

A kutatás elvezethet egy mai leszármazotthoz, aki maga is zenél. Ha létezik még a családban örökölt dallam vagy zenei hagyomány, ebből kezd kialakulni a film zenéje.

A zene nem illusztráció: Cigányváros egyik továbbélő emléke.

IV. A VÍZ

Megváltozik a táj és a film ritmusa. Korabeli árvízi felvételek. Tisza. Homokzsákok. Árvízvédelmi naplók. Vízügyi térképek.

Mit mondanak az egykori lakók? Mit mondanak a dokumentumok? Valóban az árvíz tette lakhatatlanná Cigányvárost?

Vízügyi szakember rekonstruálja a korabeli vízállást és az esetleges elöntést. Ha megtaláljuk a katonai dokumentációt, kiderülhet az is, részt vett-e a Magyar Néphadsereg a mentésben.

Az emlékezet és a dokumentumok először kerülnek igazán szembe egymással.

V. A DÖNTÉS

1961-ben országos politikai program indul a cigánytelepek felszámolására. 1963-ban Nagykörűben már új házakat építenek Cigányváros lakóinak. Mi történt a kettő között?

Levél- és irattári kutatás során megkeressük a konkrét helyi döntést. Ki döntött? Mi volt az indok? Árvízveszély? Lakhatatlan épületek? Szociális modernizáció? A cigánytelepek országos felszámolási programja? Vagy mindez egyszerre?

Történész és kulturális antropológus értelmezi a dokumentumokat, de nem mondják meg a nézőnek, hogyan kell megítélnie a történteket.

Mert a döntésnek két arca lehetett: jobb lakást kaptak az emberek – és közben elveszítették régi otthonukat.

VI. ELKÖLTÖZNI NÉHÁNY KILOMÉTERRE

Ez a film dramaturgiai töréspontja.

Az egykori lakók felidézik a költözést. Hogyan vitték el a holmijukat? Választhattak-e? Együtt vagy különböző időpontokban költöztek? Mit vittek magukkal?

A 3D Cigányváros ekkor már teljes egészében előttünk áll. Most azonban elkezd eltűnni. Egy család elköltözik – eltűnik a házuk. A következő család – még egy ház eltűnik.

Végül csak az üres terület marad. Az otthon fizikailag megszűnik.

VII. AZ IDEGENEK

Nagykörű. Az új házak. De vajon otthon lett-e azonnal az új házból?

Hogyan fogadta a falu a Cigányvárosból érkező családokat? És kik éltek már előttük Nagykörűben?

A kutatás különválasztja a magyar többségi lakosságot, az esetleg már korábban Nagykörűben élő roma családokat és az újonnan érkező cigányvárosiakat.

Voltak-e kulturális különbségek a roma közösségeken belül? Voltak konfliktusok, előítéletek, társadalmi határok? Vagy gyorsan kialakultak új kapcsolatok?

A film nem feltételezi a konfliktust. Megkeresi.

VIII. SZERELEM, HÁZASSÁG, BEILLESZKEDÉS

A társadalmi változást családtörténeteken keresztül mutatjuk meg.

Létrejöttek-e házasságok a Cigányvárosból érkezők és a már Nagykörűben élő romák között? Voltak-e roma–magyar vegyes házasságok? Megváltozott-e a foglalkozás, az iskolázottság, a lakóhely és a társadalmi státusz?

A szakértő nem általános roma integrációról beszél. A konkrét családtörténetekből próbálja értelmezni, mit jelentett Nagykörűben a beilleszkedés.

Felmerül a kérdés: ha egy közösség tagjai sikeresen beilleszkednek egy másik társadalmi közegbe, miközben eredeti közösségük megszűnik – ez integráció vagy asszimiláció?

IX. HÁROM GENERÁCIÓ

Három ember ugyanabból a családból: nagyszülő, gyermek, unoka. Ugyanazt kérdezzük tőlük: „Mit tudsz Cigányvárosról?”

Az első ott született. A második a szülei történeteiből ismeri. A harmadik talán alig tud róla valamit.

Elővesszük a régi légifelvételt. A fiatalnak feltesszük a kérdést: „Meg tudod mutatni, hol állt a dédapád háza?”

Ha nem tudja, az idős családtag megmutatja neki. A két generáció együtt kimegy az egykori Cigányváros helyére.

Az emlékezet a kamera előtt kerül át egyik generációból a másikba.

X. A TERMÉSZET VISSZATÉR

A film során rekonstruált Cigányvárost ismét látjuk. Most azonban nem az emberek bontják el. Az idő dolgozik.

Az utakat benövi a fű. A kerítések eltűnnek. A házak helyén bokrok nőnek. Megjelennek a fák. A természet lassan visszafoglalja azt a területet, amelyet az ember egyszer elvett tőle.

Ezzel párhuzamosan régi fényképeket látunk. Az egyiken még mindenkit név szerint felismernek. A következőn már csak néhány embert. Egy másikon: „Nem tudom, ki lehet."

Ahogyan eltűnik az ember nyoma a tájból, úgy tűnik el az ember az emlékezetből.

EPILÓGUS – AMI MEGMARAD

Visszatérünk a film első képéhez. Ugyanaz a táj. De a néző számára ez már nem üres terület. Tudjuk, hol álltak a házak. Tudjuk, kik éltek bennük.

Ha sikerült megtalálni egy ma is muzsikáló leszármazottat, ő áll az egykori Cigányváros helyén. Játszani kezd.

A zene alatt rövid időre ismét megjelenik a rekonstruált telep, majd lassan eltűnik. Marad a zenész, aztán csak a táj.

Cigányváros fizikailag eltűnt. Az emléke addig létezik, amíg valaki továbbadja.

3. Kutatási terv

A kutatás célja a Cigányváros pontos helyének, társadalmi szerkezetének, zenei hagyományának, az árvízi eseményeknek, az áttelepítés döntési folyamatának és a Nagykörűbe történő beilleszkedésnek a dokumentálása. Különösen fontos a források és az oral history állításainak összevetése.

Intézmény / forrás	**Mit kell kikérni / kutatni?**
Verseghy Ferenc Könyvtár, Szolnok	A Szabad Föld 1963. szeptember 1-i „Új otthont kapnak a cigányok Nagykörűn" című cikkének teljes oldala jó minőségű másolatban; a Népszava 1963. december 23-i „Új házakba költöznek" cikke; Szolnok Megyei Néplap 1961–1964 közötti Nagykörű/Kőtelek anyagai. Kulcsszavak: Cigányváros, cigánytelep, árvíz, lakásépítés, telepfelszámolás, Nagykörű, Kőtelek.
Magyar Nemzeti Levéltár – Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Levéltár	Nagykörű Községi Tanács és Végrehajtó Bizottság 1961–1964 közötti ülési jegyzőkönyvei, határozatai, előterjesztései és iktatókönyvei. Keresendő: Cigányváros/cigánytelep, árvízkár, lakhatatlanság, telepfelszámolás, új házak, telkek kijelölése, költöztetés, szociális lakás, költségvetés, érintett családok.
MNL – megyei tanácsi és pártiratok	Szolnok Megyei Tanács VB, valamint releváns járási/megyei pártszervek 1961–1964 közötti anyagai. Megyei utasítások, finanszírozás, cigánytelep-felszámolási programok, helyzetjelentések, lakásépítési és szociálpolitikai dokumentumok.
KÖTIVIZIG – Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	1961–1963 közötti Tisza-árvízi dokumentáció Nagykörű–Kőtelek térségére: vízállási adatok, árvízvédelmi naplók, napi jelentések, elöntési és védelmi térképek, töltésőr-jelentések, kárfelmérések, fotódokumentáció. Külön kérdés: szerepel-e lakóterület, Cigányváros vagy házak elöntése/megrongálódása.
HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum – Hadtörténelmi Levéltár	Magyar Néphadsereg 1962–1963-as tiszai árvízvédelmi és mentési iratai Szolnok megyére. Keresendő: Nagykörű, Kőtelek, Szolnok, műszaki alakulat, csónakos mentés, lakosság mentése/kitelepítése, járművek, katonai segítség, árvízvédelem.
Nemzeti Archívum / MTI fotóarchívum	Urbán Nándor teljes 1962. áprilisi Szolnok megyei árvízi fotóriportja, lehetőség szerint a publikált képeken túl kontaktmásolatok és negatívsorozatok. További MTI-fotósok anyagai. Kulcsszavak: Nagykörű, Kőtelek, Tisza, Szolnok megye, árvíz, mentés.
Lechner Tudásközpont / Fentről.hu	1959, 1960, 1961 és lehetőség szerint 1962–1964 Nagykörű–Kőtelek térségéről készült légifelvételek legnagyobb elérhető felbontásban. A

	kb. 20–22 épületből álló telep azonosítása, georeferálása, valamint dokumentumfilmes és VFX-felhasználási feltételek tisztázása.
MNL térképgyűjtemény és egyéb térképtárak	Nagykörű és Kőtelek kataszteri, vízügyi és topográfiai térképei, különös tekintettel a Tisza árterére, szigetekre, töltésekre, utakra és birtokhatárokra. Cél: a korabeli légifelvételek és a mai térkép pontos összeillesztése.
Nagykörű helytörténeti gyűjtemény / helytörténeti közösségek	A korábbi Cigányváros-helytörténeti alkalmak teljes anyaga: digitalizált családi fényképek, résztvevők névsora, fotókon szereplők és helyszínek azonosításai, feljegyzések, esetleges hang- vagy videófelvételek.
Helyi családok és egykori lakók	Családi fotóalbumok, levelek, iratok, iskolai képek, zenekari fotók, hangszerek és személyes tárgyak. Az egykori lakók és családok névsorának összeállítása; házak, szomszédsági viszonyok és rokonság rekonstruálása; zenész családok és ma élő muzsikus leszármazottak azonosítása.
Polgári és egyházi anyakönyvi források	A hozzáférési szabályok keretei között a Cigányváros családi és házassági kapcsolatainak történeti rekonstruálása. Külön vizsgálat: a költözés utáni házasságok a Cigányvárosból érkezők, a korábban Nagykörűben élő roma családok és nem roma helyiek között.
Nagykörűi iskola / oktatási iratok	1945–1970 közötti osztálynaplók, törzslapok, osztályképek és egyéb fennmaradt iskolai dokumentáció, a jogszerűen kutatható körben. Cél: az egykori cigányvárosi gyerekek generációinak, iskolai integrációjának és kapcsolatrendszerének feltérképezése.
Kulturális antropológiai és társadalomtörténeti szakértők	Kulturális antropológus (pl. a felvetett Török Zsuzsa, aktuális intézményi kötődésének ellenőrzésével), romakutató/társadalomtörténész bevonása. Vizsgálandó: otthon és helyidentitás, közösség szétszóródása, roma csoportok közötti kulturális különbségek, integráció/asszimiláció, vegyes házasságok, generációs emlékezet.

4. Interjú- és családtörténeti kutatás

Az első körben célszerű előinterjúkat készíteni, lehetőleg térképpel, légifelvétellel és családi fotókkal az asztalon. Minden egykori lakóhoz/családhoz egységes adatlap készüljön.

- Név, születési év, szülők és nagyszülők neve.
- Melyik házban élt a család Cigányvárosban; kik voltak a szomszédok.
- A ház, udvar, út, vízvételi hely és közösségi terek leírása.
- Foglalkozások, szezonális munkák és gazdasági kapcsolatok Nagykörűvel/Kőtelekkel.
- Zenélt-e valaki a családban; hangszer, zenekar, repertoár, fellépési helyek; ma zenélő leszármazott.

- Árvízi emlékek: víz, mentés, katonák, csónakok, ideiglenes elhelyezés, károk.
- A költözés körülményei: mikor, hogyan, hová, milyen döntési szabadsággal.
- Nagykörűbe érkezés: fogadtatás, konfliktusok, előítéletek, segítség, új szomszédságok.
- Kapcsolatok a korábban Nagykörűben élő roma családokkal.
- Barátságok, szerelmek és házasságok roma csoportok között, illetve roma és nem roma helyiekkel.
- Mit tartottak meg a cigányvárosi kultúrából, és mi változott meg egy-két generáció alatt.
- Milyen fotó, irat, hangszer vagy más tárgyi emlék maradt fenn, és kinél található további anyag.

5. 3D/VFX rekonstrukció – forráskritikai rendszer

A digitális rekonstrukció minden eleméhez forrásminősítést érdemes rendelni, hogy a film világosan elkülönítse a dokumentált tényt az emlékezetből vagy analógiából rekonstruált részlettől.

1. 1. szint – légifotóval, térképpel vagy korabeli fényképpel bizonyított.
2. 2. szint – több, egymástól független tanú egybehangzó emléke.
3. 3. szint – egyetlen tanú emléke vagy családi hagyomány.
4. 4. szint – korabeli helyi analógia alapján valószínűsített elem.
5. 5. szint – dramaturgiai/vizuális hipotézis; csak egyértelműen rekonstrukcióként használható.

6. Elsődleges kutatási kérdések

- Pontosan hol helyezkedett el Cigányváros/Cigánydomb, és milyen volt a telep térszerkezete?
- Mi történt az árvíz során, és milyen közvetlen kárt szenvedtek a házak?
- Mikor, mely szerv és milyen indoklással döntött a telep felszámolásáról és a családok átköltöztetéséről?
- Milyen kapcsolat volt a helyi döntés és az országos cigánytelep-felszámolási politika között?
- Hogyan élték meg az egykori lakók az otthon elvesztését?
- Hogyan fogadta őket Nagykörű magyar és korábban ott élő roma lakossága?
- Voltak-e kulturális vagy társadalmi különbségek, konfliktusok a roma csoportok között?
- Milyen új barátságok, házasságok és rokonsági kapcsolatok jöttek létre?
- Milyen társadalmi mobilitást hozott a költözés, és milyen közösségi veszteséggel járt?
- Mi maradt fenn a cigányvárosi zenész hagyományból?
- Hogyan változik Cigányváros emlékezete az első, második és harmadik generációban?

Központi kérdés: El lehet-e tüntetni egy helyet anélkül, hogy eltűnne vele egy közösség is?